

Socialnämnden

Rapport utifrån länets folkhälsoenkät - fokus Nacka

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Människors hälsa och välbefinnande är en del av den sociala hållbarheten. Ett redskap för att nå målen kring social hållbarhet är att ta fram underlag som beskriver nuläget och utveckling.

Rapporten "Länets folkhälsoenkät – fokus Nacka" visar att den förväntade livslängden ökar i Nacka. Det finns påtagliga variationer inom länet som har samband med skillnader i välstånd och utbildningsnivå. I Nacka finns det stora skillnader i utbildningsnivå mellan olika områden. I områden med stor andel med kortare utbildning rapporteras sämre hälsa.

Generellt sett är hälsoläget i Nacka gott. Exempel på positiv utveckling är att det är färre män som dricker samt att andelen rökande män och kvinnor har minskat. Däremot ökar den psykiska ohälsan och en växande andel av befolkningen har någon gång testat narkotika. Fysisk och psykisk ohälsa är betydligt vanligare bland personer som har utsatts för allvarligt våld.

Nacka har utifrån folkhälsoenkäten fyra hälsoutmaningar;

- ökad psykisk hälsa
- stärka hälsan i utsatta grupper
- minska våld i nära relationer
- minska användandet av droger

Det pågår många hälsofrämjande och förebyggande insatser i Nackasamhället. En av utmaningarna i arbetet för ett socialt hållbart samhälle handlar om att öka hälsan i utsatta områden.

Ärendet

Nacka är en av de mest snabbväxande kommunerna i länet. De nya övergripande målen för Nacka kommun är bland annat:

Den bästa utvecklingen för alla och stark och balanserad tillväxt. Det innebär att verksamheterna har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa och tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt.

Ett redskap för att nå målen är att ta fram underlag som beskriver nuläget och utveckling. Rapporten "Länets folkhälsoenkät – fokus Nacka" bygger huvudsakligen på fakta från Stockholms läns landstings Folkhälsorapport 2015.

Människors hälsa och välbefinnande är en del av den sociala hållbarheten. Befolkningens hälsa påverkar även den ekonomiska hållbarheten. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kostar en frisk befolkning mindre än en sjuk

Den förväntade livslängden ökar i Nacka, Stockholms län och riket. Det finns påtagliga variationer inom länet som har samband med skillnader i välstånd och utbildningsnivå. I Nacka finns det stora skillnader i utbildningsnivå mellan olika områden. I områden med stor andel med kortare utbildning rapporteras sämre hälsa.

Generellt sett är hälsoläget i Nacka gott. Exempel på positiv utveckling är att det är färre män som dricker samt att andelen rökande män och kvinnor har minskat. Däremot ökar den psykiska ohälsan och en växande andel av befolkningen har någon gång testat narkotika. Fysisk och psykisk ohälsa är betydligt vanligare bland personer som har utsatts för våld i nära relation.

Nacka har utifrån folkhälsoenkäten fyra hälsoutmaningar;

- ökad psykisk hälsa
- stärka hälsan i utsatta grupper
- minska våld i nära relationer
- minska användandet av droger

Ur ett socialt och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv behöver Nacka kommun tillsammans med samhällets aktörer fortsätta utveckla samt hitta nya samarbetsformer för att möta dessa utmaningar. Inte minst behöver hälsoutvecklingen följas och beaktas när Nacka bygger stad med ett växande antal invånare.

Det pågår många hälsofrämjande och förebyggande insatser i Nackasamhället. Men det går inte att nog poängtera vikten av att insatserna för ett socialt hållbart Nacka är långsiktiga och strategiska. Det krävs ansvarstagande och uthållighet i det fortsatta arbetet.

Ökad psykisk hälsa

En utmaning för att möta den psykiska ohälsan är att vidareutveckla samverkan mellan skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård och frivilligorganisationer för att tillsammans utveckla och erbjuda tidiga och förebyggande insatser.

En annan utmaning är att minska den psykiska ohälsan bland medarbetare inom Nacka kommun och minska sjukskrivningar. Nacka kommun är en stor arbetsplats med stora möjligheter att arbeta med de psykosociala arbetsmiljöfrågorna.

Stärka hälsan i utsatta grupper

En utmaning är att på olika sätt bidra till att förbättra hälsan i socialt och ekonomiskt mindre gynnade områden genom hälsofrämjande insatser. För att möta utmaningen behöver samhällets resurser mer aktivt riktas till utsatta grupper och arbetet utförs mer lokalt, exempelvis genom familjecentraler.

En annan utmaning är att tillgodose behovet av bostäder för alla målgrupper oavsett etnicitet, ålder och socioekonomiska förutsättningar. För att möta utmaningen krävs samverkan såväl internt som externt vid all planering av bostäder.

Minska våld i nära relationer

Våld i nära relationer är en folkhälsofråga. En utmaning är att implementera nya arbetssätt för att förebygga våld i nära relation och hitta metoder som hjälper den som utövar våld att upphöra med sitt beteende. Den som söker hjälp för att lämna en relation med våld får idag lätt känslan av att befinna sig i en labyrinth av myndigheter och olika yrkeskåror. Barns behov av stöd och hjälp måste uppmärksammas i en helt annan omfattning än som sker idag.

Minska användandet av droger

En utmaning är att arbeta vidare med attitydfrågan både bland unga men också föräldrar och professionella.

Ytterligare en utmaning är att tidigt nå fler med information och på detta sätt bättre förhindra att unga överhuvudtaget börjar testa droger samt få fler att söka hjälp i ett tidigt skede.

Ekonomiska konsekvenser

Rapporten i sig medför ingen ekonomisk konsekvens. Däremot kan investeringar, vilket leder till initiala kostnader, tillkomma om kommunen långsiktigt ska öka hälsan kopplat till de identifierade områdena.

Konsekvenser för barn

För att efterleva barnkonventionen i kommunens olika verksamheter behövs kunskap kring barns och ungas levnadsvillkor. Rapporten är ett bidrag till ökad kunskap om hälsoläget i befolkningen och utgår från folkhälsoenkäten som Nackabor från 16 år och uppåt har svarat på. En av utmaningarna i arbetet för ett socialt hållbart samhälle handlar om att öka

hälsan i utsatta områden där barnen är särskilt angelägna att nå eftersom de är framtidens hälsa.

Bilagor

1. Länets folkhälsoenkät - fokus Nacka
2. Statistik länets folkhälsoenkät – fokus Nacka

Lina Blombergsson
Enhetschef
Sociala kvalitetsenheten

Nina M Granath
Planerare/utvecklare inom folkhälsa
Sociala kvalitetsenheten